

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 9 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พร้อมทั้งศึกษาปัญหาของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา เหล่านั้น และการเสนอแนะแนวทางการจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

1.1 การวิเคราะห์การจัดการหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปตามทฤษฎีของเบอร์กวิส

1.2 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์กับ โครงสร้างหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา 9 สถาบัน

1.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน และนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

1.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ตอนที่ 3 การเสนอแนะแนวทางการจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป
รายละเอียดการนำเสนอผลการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

**ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบัน
อุดมศึกษาของรัฐ**

1.1 การวิเคราะห์การจัดการหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปตามทฤษฎีของเบอร์ควิส (1981)

**ตารางที่ 8 การวิเคราะห์การจัดการหลักสูตร และการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของ
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตามทฤษฎีของเบอร์ควิส (1981)**

บริบท 6 ด้าน	การจัดการที่เหมือนกัน	การจัดการที่ต่างกัน
เวลา (Time) - ปฏิทินปีการศึกษา	2 ภาคการศึกษา ทุกสถาบัน	-
- ตารางเวลาเรียน	วันธรรมดาในเวลาราชการ - จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - มหาวิทยาลัยมหิดล - มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ - มหาวิทยาลัยศิลปากร - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี จัดการเรียนการสอนในชั้นปี 1-2 - จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ - มหาวิทยาลัยศิลปากร - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง	ในเวลาและนอกเวลาราชการ - มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง จัดการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 1 - มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - มหาวิทยาลัยมหิดล - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี

ตารางที่ 8 (ต่อ)

บริบท 6 ด้าน	การจัดการที่เหมือนกัน	การจัดการที่ต่างกัน
สถานที่ (Space) ที่จัดการเรียนการสอน - โนมมหาวิทยาลัย	ทุกสถาบันจัดการเรียนการสอนที่ - อาคารเรียนรวม และ/หรือ - ภาควิชา/คณะที่รับผิดชอบการสอน และ/หรือ - ภาควิชา/คณะ ที่นิสิตนักศึกษาสังกัด และใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน	-
แหล่งวิทยากรหรือทรัพยากร (Resource) - คน	คณาจารย์ประจำภาควิชา/คณะที่รับผิดชอบการสอน และ/หรือ วิทยากรภายนอกสถาบันเป็นครั้งคราว - มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ - มหาวิทยาลัยมหิดล - มหาวิทยาลัยศิลปากร - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	นอกจากคณาจารย์ประจำแล้ว ในรายวิชาที่จัดเป็นชั้นเรียนขนาดใหญ่จะมีนิสิตช่วยสอน (TA) ด้วย - จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

บริบท 6 ด้าน	การจัดการที่เหมือนกัน	การจัดการที่ต่างกัน
- สิ่งพิมพ์	ทุกสถาบันอาจารย์ผู้สอน/ภาควิชา/คณะ/สถาบัน จะจัดหาเอกสารประกอบคำสอน ตำราเรียน ไว้สำหรับนิสิตนักศึกษาและมีโสตทัศนูปกรณ์ประเภทฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องคอมพิวเตอร์ประกอบการสอน	-
องค์กร (Organization) - การจัดโปรแกรม	- ทุกสถาบันจะกำหนดวันและเวลาเรียนไว้แน่นอน - โปรแกรมประกอบด้วยวิชาเอก วิชาการศึกษาทั่วไป และวิชาเลือก	-
- การบริหารงาน	การเรียนการสอนเป็นเฉพาะศาสตร์ของคณะและภาควิชา - มหาวิทยาลัยมหิดล - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	การเรียนการสอนมีเฉพาะศาสตร์และสหสาขาวิชาด้วย - จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ - มหาวิทยาลัยศิลปากร - มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
	การเรียนการสอนดำเนินการโดยภาควิชาและคณะที่เกี่ยวข้อง มีคณะกรรมการกลางเป็นผู้ประสานงาน - มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	การเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ดำเนินการโดยโครงการการศึกษาทั่วไป - จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริบท 6 ด้าน	การจัดการที่เหมือนกัน	การจัดการที่ต่างกัน
	<ul style="list-style-type: none"> - มหาวิทยาลัยมหิดล - มหาวิทยาลัยศิลปากร - มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 	
<p>ขบวนการ (Procedures)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การวางแผนการเรียนการสอน 	<p>คณาจารย์/ภาควิชา/คณะ/สถาบัน เป็นผู้กำหนด</p>	<p>-</p>
<ul style="list-style-type: none"> - การสอน 	<p>เน้นเนื้อหาวิชาเป็นการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ในชั้นเรียน ขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และมีการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ - มหาวิทยาลัยมหิดล - มหาวิทยาลัยศิลปากร - มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 	<p>เน้นเนื้อหาวิชาเป็นการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ในชั้นเรียน ขนาดเล็ก มีการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

บริบท 6 ด้าน	การจัดการที่เหมือนกัน	การจัดการที่ต่างกัน
<p>- การวัดผล</p>	<p>การเรียนการสอนส่วนใหญ่ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ - มหาวิทยาลัยมหิดล - มหาวิทยาลัยศิลปากร - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 	<p>นอกจากการประเมินผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบแล้วในบางวิชา ก็จะประเมินผล จากพฤติกรรมที่แสดงออกในชั้นเรียนด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
<p>ผลผลิต (Outcome)</p> <p>- เป้าหมาย</p>	<p>ทุกสถาบันที่ผลิตบัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ จะเน้นทักษะในการประกอบอาชีพ การเรียนการสอนจึงเน้นกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มากกว่ากลุ่มอื่น ส่วนด้านสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ จะเน้นทุกกลุ่มวิชาในระดับที่ใกล้เคียงกัน</p>	<p>-</p>

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 9 สถาบัน ตามทฤษฎีของเบอร์ควิส (1981) ในบริบท 6 ด้าน คือ

- เวลา ส่วนใหญ่จะจัดการเรียนการสอนในวันและเวลาราชการ ยกเว้น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ที่จัดการเรียนการสอนทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการ การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่จะจัดสำหรับนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 ยกเว้นที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะชั้นปีที่ 1 เท่านั้น โดยทุกสถาบันจะจัดในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2

- สถานที่ ทุกสถาบันจะจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปที่อาคารเรียนรวม และ/หรือภาควิชา/คณะ ที่รับผิดชอบการสอน และ/หรือภาควิชา/คณะที่นิสิตนักศึกษาสังกัด และใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน

- แหล่งวิทยากรหรือทรัพยากร ทุกสถาบันจะใช้คณาจารย์ประจำภาควิชา/คณะ ที่รับผิดชอบเป็นผู้สอน อาจมีการเชิญวิทยากรพิเศษเป็นครั้งคราว ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะมีนิสิตช่วยสอนสำหรับชั้นเรียนขนาดใหญ่ มีตำราเรียน เอกสารประกอบคำสอน โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน

- องค์กร ทุกสถาบันจะกำหนดตารางวันเวลาเรียนไว้แน่นอนในแต่ละภาคการศึกษา เนื่องจากเป็นวิชาร่วม วิชาส่วนใหญ่จะเป็นวิชาในแต่ละสาขาวิชา แต่ก็ยังมีบางสถาบันที่มีบางวิชาเป็นสหสาขาวิชาประกอบด้วย เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การเรียนการสอนส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยภาควิชาและคณะที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการกลางเป็นผู้ประสานงาน แต่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานเฉพาะทำหน้าที่ประสานงานการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปโดยตรง เรียกว่า โครงการศึกษาทั่วไป

- ขบวนการ การเรียนการสอนของทุกสถาบันจะกำหนดตามความต้องการของภาควิชาและ/หรือคณะ และ/หรือสถาบัน มากกว่าความต้องการของนิสิตนักศึกษา ตลอดจนการวางแผนและวิธีการสอน การสอนภาคทฤษฎีจะเน้นการบรรยายในชั้นเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน แต่ที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือจะจัดชั้นเรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็กเท่านั้น การวัดผลเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบ แต่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะประเมินผลจากพฤติกรรมที่แสดงออกในชั้นเรียนด้วย

- ผลผลิต ทุกสถาบันที่ผลิตบัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิชาการศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่จะเน้นกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มาก โดยเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานวิชาชีพ ส่วนทางด้านสังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จะเน้นทุกกลุ่มวิชาในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

เมื่อวิเคราะห์ตามทฤษฎีของเบอร์ควิสในบริบทแต่ละด้านแล้ว ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทยกับทฤษฎีเบอร์ควิส (1981) ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการจัดการหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปตามทฤษฎีของเบอร์ควิส (1981) กับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย

ด้านใหญ่	ด้านย่อย	เบอร์ควิส สถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ	ตัวเลือก					หมายเหตุ
			1	2	3	4	5	
เวลา	1. ปฏิทิน	เบอร์ควิส	2 ภาคการศึกษา	3 ภาคการศึกษา	จัดเป็นรายสัปดาห์	จัดเป็น ชุดการเรียน (Block / Module)	ไม่มีกำหนด	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	✓	-	-	-	-	
	2. เวลา	เบอร์ควิส	วันเวลาราชการ	วันราชการ ตอนเย็น	วันราชการ ตอนเช้า	วันสุดสัปดาห์	ไม่มีกำหนด	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	✓	✓	-	-	-	
สถานที่	1. ภายในสถาบัน	เบอร์ควิส	มีการเรียนการสอน	มีการเรียน การสอนบ้าง	ไม่มีการเรียน การสอน	วัสดุอุปกรณ์	ไม่มีกำหนด	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	✓	-	-	✓	-	
	2. ภายนอก สถาบัน	เบอร์ควิส	มีการเรียนการสอน	ไม่มีการเรียน การสอน	ห้องเรียนเคลื่อนที่ ห้องปฏิบัติการ	วัสดุอุปกรณ์	อะไรก็ได้	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	-	✓	-	-	-	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ด้านใหญ่	ด้านย่อย	เบอร์ควิส สถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ	ตัวเลือก					หมายเหตุ
			1	2	3	4	5	
ทรัพยากร	1. บุคลากร	เบอร์ควิส	อาจารย์	บุคลากรอื่น ของสถาบัน	ไม่มีการสอน	เพื่อนหรือคนอื่นๆ	นักศึกษา	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	✓	-	-	-	-	
	2. วัสดุอุปกรณ์	เบอร์ควิส	สิ่งพิมพ์	โสตทัศนอุปกรณ์	ห้องทดลอง ห้องสตูดิโอ และ อุปกรณ์	ชุดการเรียน สำเร็จรูป	คอมพิวเตอร์	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	✓	✓	✓	-	✓	
องค์กร	1. องค์กร	เบอร์ควิส	หลักสูตรเดี่ยว	หลักสูตรวิชาเอก	หลักสูตร วิชาเอกคู่	หลักสูตร หลายแบบ	หลักสูตรติดตาม ความต้องการ	
		หลักสูตร	สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	-	✓	-	-	-
	2. องค์กร บริหารงาน	เบอร์ควิส	หนึ่งสาขาวิชา	มากกว่า หนึ่งสาขาวิชา	สหสาขาวิชา	ไม่มีสาขาวิชา	หน่วยงานกลาง	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	✓	✓	✓	-	✓	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ด้านใหญ่	ด้านย่อย	เบอร์ควิส สถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ	ตัวเลือก					หมายเหตุ
			1	2	3	4	5	
ขบวนการ	1. ผู้กำหนด	เบอร์ควิส	ผู้สอน / สถาบัน	กำหนดไว้แล้วแต่ นักศึกษาเลือกได้	นักศึกษา / ผู้สอน ตกลงร่วมกัน	นักศึกษากำหนด เป้าหมาย ผู้สอน ดำเนินการ	นักศึกษา	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	✓	✓	-	-	-	
	2. หน่วยกิต	เบอร์ควิส	เรียนครบหน่วยกิต ของสถาบัน	ย้ายหน่วยกิตจาก วิทยาลัยชุมชน	ผ่านการทดสอบ	พิจารณา ประสบการณ์	ไม่มีหน่วยกิต	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	✓	-	-	-	-	
	3. การสอน	เบอร์ควิส	บรรยาย	บรรยายโดยใช้ สื่อการสอน	สัมมนา	สัมมนาโดยใช้ สื่อการสอน	นักศึกษาเป็น ศูนย์กลาง	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	✓	✓	-	-	-	
	4. การประเมินผล	เบอร์ควิส	การสอบสุ่มท้าย	ประเมินเป็นระยะ	ทดสอบสมรรถ ภาพ	สังเกตการ ปฏิบัติงาน	หลาย ๆ อย่าง รวมกัน	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	✓	✓	-	-	-	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ด้านใหญ่	ด้านย่อย	เบอร์ควิส สถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ	ตัวเลือก					หมายเหตุ
			1	2	3	4	5	
ผลผลิต	1. การกำหนด จุดมุ่งหมาย	เบอร์ควิส	เกี่ยวกับสถาบัน	เกี่ยวกับนักศึกษา	เกี่ยวกับสถาบัน และเรียงลำดับ	เกี่ยวกับนักศึกษา และเรียงลำดับ	เกี่ยวกับนักศึกษา และสถาบัน	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	✓	✓	-	-	-	
	2. จุดเน้น	เบอร์ควิส	วัฒนธรรม	ทักษะอาชีพ	การเป็นพลเมืองดี	การพัฒนาตนเอง	การวิจัยการเป็น นักวิชาการ	
		สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	-	✓	✓	✓	-	

จากตารางที่ 4 พบว่า การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะแบ่งเวลาเป็น 2 ภาคการศึกษา และเรียนในวันธรรมดาในเวลาและนอกเวลาราชการ การจัดการเรียนการสอนจะจัดภายในมหาวิทยาลัย และใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนประกอบการสอน บุคลากรที่สอนจะเป็นคณาจารย์ประจำ วัสดุอุปกรณ์การสอนที่ใช้จะมีทั้งสิ่งพิมพ์ สื่อทัศนูปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ และคอมพิวเตอร์ องค์กรของหลักสูตรส่วนมากจะเป็นหลักสูตรวิชาเอก และการบริหารงานจะเป็นเฉพาะศาสตร์ มีสหสาขาวิชาและหน่วยงานอิสระบ้างบางสถาบัน ผู้สอน/สถาบัน จะเป็นผู้กำหนดแผนการเรียนการสอนที่จะต้องเรียนให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด การสอนจะใช้การสอนแบบบรรยายโดยใช้สื่อการสอน และการประเมินผลจะใช้การสอบสุกท้าย และประเมินเป็นระยะ ๆ ด้วย ผลผลิต ทางด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายจะเกี่ยวกับสถาบันและเกี่ยวกับนักศึกษา โดยมีจุดเน้นอยู่ที่การเป็นพลเมืองดี การพัฒนาตนเอง ทักษะและอาชีพ ซึ่งเมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย จุดเน้นของการจัดการเรียนการสอนจะอยู่ที่ผู้สอน และสถาบันเป็นผู้กำหนด และมีบทบาทฝ่ายเดียว นิสิตนักศึกษาต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ผู้สอนและสถาบันกำหนดไว้เท่านั้น

1.2 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารหลักสูตร คู่มือการศึกษา คู่มือนักศึกษา เกี่ยวกับวัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา 9 สถาบัน และจะได้วิเคราะห์ใน 2 ประเด็น คือ การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปในสถาบันที่กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ชัดเจน เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนในสถาบันที่มีได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปไว้อย่างชัดเจน เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีนั้นจะถือปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยก็จะยึดเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยเป็นหลักพิจารณาต่อไป ส่วนในอีกประเด็น คือ การวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 9 สถาบัน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 5 และที่ 6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป ของสถาบันอุดมศึกษา
ของรัฐ 9 สถาบัน

สถาบัน	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้กว้างในวิชาพื้นฐานหลายรายวิชา และสามารถนำความรู้มาประมวลเป็นประโยชน์ ต่อตนเองและส่วนรวม 2. มีบุคลิกภาพดี มีคุณธรรมและจิตใจดีใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีความรับผิดชอบ ต่อ สังคม 3. รู้ลักษณะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าใจปัญหาและการเมืองที่สำคัญ เพื่อที่จะมีส่วนร่วมช่วยในการตัดสินใจ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 4. มองเห็นความสัมพันธ์ ของปัญหาต่าง ๆ สามารถปรับตัวและแก้ปัญหาได้ ด้วยวิถีทางปัญญา 5. รู้จักคิดและวิเคราะห์ และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีทัศนะกว้างขวางรอบตัว 2. สามารถเข้าใจถึงสถานภาพของตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคมและ วัฒนธรรม 3. ตระหนักถึงความสัมพันธ์เกี่ยวโยงของวิทยาการทั้งในทางสาขา วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และภาษา 4. เสริมสร้างทางปัญญา ความคิด คุณธรรม และวิจารณ์ญาพร้อมบุคคล 5. เป็นประโยชน์ในการศึกษาคณะระดับสูง และ 6. นำไปประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้กว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล 2. มีความเข้าใจในธรรมชาติตนเอง ผู้อื่นและสังคม 3. เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล 4. ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี 5. เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ 6. มีคุณธรรมและจริยธรรม

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สถาบัน	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	7. ตระหนักในคุณค่าของศิลปและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ 8. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้ดี
มหาวิทยาลัยมหิดล	1. พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้กว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล 2. มีความเข้าใจในธรรมชาติตนเอง ผู้อื่นและสังคม 3. เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล 4. ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี 5. เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ 6. มีคุณธรรมและจริยธรรม 7. ตระหนักในคุณค่าของศิลปและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ 8. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้ดี
มหาวิทยาลัยศิลปากร	1. สร้างความสำนึกในตนในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม สร้างความเข้าใจพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคม และกระตุ้นให้แสวงหาทางการจร โลงความอยู่รอดของมนุษยชาติ 2. สร้างความเชื่อมั่นในความสามารถเชิงสร้างสรรค์ของมนุษย์ และความตื่นตัวต่ออุปสรรคต่าง ๆ ที่ขัดขวางความเจริญงอกงามทางปัญญา รู้จักคิดหาทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยเหตุผลโดยสันติวิธี และด้วยหลักแห่งคุณธรรม 3. สร้างความรอบรู้ ความใฝ่รู้ และความเข้าใจพื้นฐานของวิทยาการที่เป็นหลัก สามารถใช้วิชาความรู้ให้เป็นประโยชน์ในการครองชีวิตและในการพัฒนาสังคม 4. สร้างความสามารถในการสื่อสารความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคล กลุ่มชนและประชาชน ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สถาบัน	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นผู้มีความสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร <ol style="list-style-type: none"> 1.1 สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างดี 1.2 สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศ 2. เป็นผู้มีสุนทรียรรมณ์ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 มีอารมณ์อันประณีตละเอียดอ่อน 2.2 เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของศิลปะที่มีต่อชีวิตและสังคม 2.3 เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของคนตรีที่มีต่อชีวิตและสังคม 2.4 เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของวรรณกรรมที่มีต่อชีวิตและสังคม 3. เป็นผู้ที่มีโลกทัศน์กว้างไกล <ol style="list-style-type: none"> 3.1 เข้าใจปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของไทยและของโลก 3.2 เข้าใจและเห็นคุณค่าวัฒนธรรมและอารยธรรมของไทยและชาติอื่น ๆ 3.3 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต 3.4 เข้าใจความสำคัญของกระบวนการจัดการทางธุรกิจในสังคมปัจจุบัน 4. เป็นผู้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ <ol style="list-style-type: none"> 4.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิต โลกและจักรวาล 4.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน 4.3 เข้าใจการสื่อสารด้วยคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน 5. เป็นผู้มีสมรรถภาพและสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจ <ol style="list-style-type: none"> 5.1 สามารถเสริมสร้าง รักษาสมรรถภาพและสุขภาพ 5.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพทางกายและทางจิต

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สถาบัน	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป
สถาบันเทคโนโลยีฯ ธนบุรี	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้กว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล 2. มีความเข้าใจในธรรมชาติตนเอง ผู้อื่น และสังคม 3. เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล 4. ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี 5. เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ 6. มีคุณธรรมและจริยธรรม 7. ตระหนักในคุณค่าของศิลปและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของ ประชาคมนานาชาติ 8. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคม ได้ดี

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณารายละเอียดของวัตถุประสงค์หลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของทุกสถาบัน จะมีความสอดคล้องกันในด้านรายละเอียดของเนื้อหา ต่างมุ่งหวังที่จะให้บัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ เพิ่มพูนสติปัญญา ให้เป็นผู้เรื่องปัญญา และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม มีโลกทัศน์กว้างไกล เข้าใจในสังคม ปรับคนให้เข้ากับศาสตร์และสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้ เพิ่มพูนบุคลิกภาพให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ตระหนักในคุณค่าของศิลปและวัฒนธรรม และมีคุณธรรมและจริยธรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

มหาวิทยาลัย / สถาบัน	จำนวนหน่วยกิต รวมของวิชาการ ศึกษาทั่วไป	จำนวนหน่วยกิต (บังคับ)		
		กลุ่มวิชา สังคมศาสตร์	กลุ่มวิชา มนุษยศาสตร์และ ภาษา	กลุ่มวิชา วิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	30-60	6 หน่วยกิต (เลือก 1-4 วิชาจาก 32 วิชา)	9 หน่วยกิต (เลือก 1-4 วิชาจาก 29 วิชา)	3 หน่วยกิต (เลือก 1-2 วิชาจาก 27 วิชา)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	30	6 หน่วยกิต (เลือก 2 วิชาจาก 4 วิชา)	18 หน่วยกิต (เลือก 2-4 วิชาจาก 25 วิชา)	6 หน่วยกิต (เลือก 2 วิชาจาก 11 วิชา)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	30 - 69	6 - 12 หน่วยกิต (เลือก 2-6 วิชาจาก 47 วิชา)	3 - 15 หน่วยกิต (เลือก 1-5 วิชาจาก 22 วิชา)	6 - 46 หน่วยกิต (เลือก 2-18 วิชาจาก 42 วิชา)
มหาวิทยาลัยมหิดล	30 - 62	2 - 4 หน่วยกิต (เลือก 1-2 วิชาจาก 17 วิชา)	2 - 4 หน่วยกิต (เลือก 1-2 วิชาจาก 19 วิชา)	26 - 54 หน่วยกิต (เลือก 8-18 วิชาจาก 37 วิชา)
มหาวิทยาลัยศิลปากร	30	6 หน่วยกิต (เลือก 2-3 วิชาจาก 21 วิชา)	9 หน่วยกิต (เลือก 2-4 วิชาจาก 39 วิชา)	3 หน่วยกิต (เลือก 1-2 วิชาจาก 31 วิชา)
มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ	30 - 33	6 หน่วยกิต (บังคับ 3 วิชา)	16 หน่วยกิต (เลือก 7 วิชาจาก 13 วิชา)	8 - 11 หน่วยกิต (เลือก 4 วิชา จาก 5 วิชา)
สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ	30 - 48	6 - 9 หน่วยกิต (เลือก 2-4 วิชาจาก 13 วิชา)	3 - 12 หน่วยกิต (เลือก 1-4 วิชาจาก 26 วิชา)	17 - 30 หน่วยกิต (เลือก 5-10 วิชาจาก 17 วิชา)
สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง	30 - 56	2 - 8 หน่วยกิต (เลือก 1-4 วิชาจาก 28 วิชา)	2 - 10 หน่วยกิต (เลือก 1-5 วิชาจาก 85 วิชา)	29 - 36 หน่วยกิต (เลือก 14-18 วิชาจาก 26 วิชา)
สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี	30 - 48	3 - 6 หน่วยกิต (เลือก 1-2 วิชาจาก 5 วิชา)	3 - 12 หน่วยกิต (เลือก 1-4 วิชาจาก 6 วิชา)	6 - 30 หน่วยกิต (เลือก 2-10 วิชาจาก 11 วิชา)

จากตารางที่ 6 พบว่า โครงสร้างหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 9 สถาบัน มีความคล้ายคลึงกัน คือ จำนวนหน่วยกิตรวมอยู่ในระหว่าง 30-69 หน่วยกิต โดยแต่ละสถาบันจะจัดแบ่งจำนวนหน่วยกิตตามกลุ่มวิชาต่าง ๆ ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำหนดให้นักศึกษาในคณะต่าง ๆ เรียนวิชาการศึกษาทั่วไป อยู่ในช่วง 30-60 หน่วยกิต โดยโครงการการศึกษาทั่วไปจะเป็นผู้กำหนดกลุ่มวิชาให้เลือกเรียน จำนวน 18 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ และสหศาสตร์ จำนวน 6 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเรียน 1-4 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 32 วิชา กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และภาษา จำนวน 9 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 1-4 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 29 วิชา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 3 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 1-2 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 27 วิชา ส่วนจำนวนหน่วยกิตที่เหลือระหว่าง 12-60 หน่วยกิต คณะจะเป็นผู้ดำเนินการจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำหนดให้นักศึกษาในคณะต่าง ๆ เรียนวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน 30 หน่วยกิต (ยกเว้นคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะแพทยศาสตร์ โดยแบ่งเป็นกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 6 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 2 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 4 วิชา กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และภาษา จำนวน 18 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 2-4 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 25 วิชา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 6 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 2 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 11 วิชา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำหนดให้นักศึกษาในคณะต่าง ๆ เรียนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในช่วง 30-69 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 6-12 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 2-6 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 47 วิชา กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และภาษา จำนวน 3-15 หน่วยกิต จะต้องเลือกเรียน 1-5 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 22 วิชา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 6-46 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 2-18 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 42 วิชา

มหาวิทยาลัยมหิดล กำหนดให้นิสิตในคณะต่าง ๆ เรียนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในช่วง 30-62 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 2-4 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 1-2 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 17 วิชา กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และภาษา จำนวน 2-4 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 1-2 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 19 วิชา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 26-54 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 8-18 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 37 วิชา

มหาวิทยาลัยศิลปากร กำหนดให้นิสิตในคณะต่าง ๆ เรียนวิชาการศึกษาทั่วไปจำนวน 30 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 6 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 2-3 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 21 วิชา กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และภาษา จำนวน 9 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 2-4 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 39 วิชา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 3 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 1-2 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 31 วิชา ส่วนจำนวนหน่วยกิตอีก 12 หน่วยกิต คณะจะเป็นผู้ดำเนินการจัดหลักสูตรการศึกษาทั่วไป

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำหนดให้นิสิตในคณะต่าง ๆ เรียนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในช่วง 30-33 หน่วยกิต โดยแบ่งกลุ่ม กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 6 หน่วยกิต นิสิตจะต้องเรียนทั้ง 3 รายวิชาที่กำหนดไว้ กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และภาษา จำนวน 16 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 7 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 13 วิชา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 8-11 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 4 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 5 วิชา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กำหนดให้นิสิตในคณะต่าง ๆ เรียนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในช่วง 30-48 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็น กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 6-9 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 2-4 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 13 วิชา กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และภาษา จำนวน 3-12 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 1-4 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 26 วิชา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 17-30 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 5-10 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 26 วิชา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง กำหนดให้นิสิตในคณะต่าง ๆ เรียนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในช่วง 30-56 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 2-8 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 1-4 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 28 รายวิชา กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และภาษา จำนวน 2-10 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 1-5 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 85 วิชา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 29-36 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 14-18 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 26 วิชา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กำหนดให้นิสิตในคณะต่าง ๆ เรียนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในช่วง 30-48 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 3-6 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 1-2 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 5 วิชา กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และภาษา จำนวน 3-12 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 1-4 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 6 วิชา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 6-30 หน่วยกิต ซึ่งนิสิตจะต้องเลือกเรียน 2-10 วิชา จากรายวิชาที่กำหนดไว้ 11 วิชา

สรุปในภาพรวมของทุกสถาบันแล้ว การจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกัน จำนวนหน่วยกิตในแต่ละกลุ่มวิชาอยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ยกเว้นบางสถาบันจะเน้นกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มากกว่ากลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ และรายวิชาที่กำหนดให้เรียนมีขอบเขตให้นิสิตได้เลือกเรียน ซึ่งจะแตกต่างกันไปบางสถาบัน มีจำนวนรายวิชาให้เลือกมาก ส่วนบางสถาบันก็มีจำนวนรายวิชาให้เลือกน้อย ยกเว้นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่บังคับให้เรียนกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ทุกรายวิชา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.8 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน และนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร และการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ควรจะต้องเข้าไปสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปจริง แต่ด้วยมีข้อจำกัด ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าไปสังเกตการณ์ได้ จึงได้สร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับเรื่องการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป โดยประเด็นของแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ จะแบ่งประเด็นคำถามออกเป็น 9 ประเด็น ได้แก่

1. วัตถุประสงค์ในการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป
2. ลักษณะเนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไป
3. สภาพการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป
4. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป
5. การวัดและการประเมินผลการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป
6. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป
7. ความสำคัญของการศึกษาวิชาการศึกษาทั่วไป
8. ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อนิสิตนักศึกษาผู้เรียนวิชาการศึกษาทั่วไป
9. ภาพรวมในการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปภายหลังการประเมินผล

สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ถามนิสิตนักศึกษา จะแบ่งประเด็นคำถามออกเป็น 7 ประเด็น ได้แก่

1. วัตถุประสงค์ในการเรียนวิชาการศึกษาทั่วไป
2. ลักษณะเนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไป
3. สภาพการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป
4. การวัดและการประเมินผลการเรียนวิชาการศึกษาทั่วไป
5. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป
6. ความสำคัญของการศึกษาวิชาการศึกษาทั่วไป
7. ภาพรวมในการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปภายหลังการประเมินผล

ประเด็นที่สอบถามเหล่านี้ผู้วิจัยจะเชื่อมโยงไปสู่การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับเกณฑ์ในการตัดสินใจระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับใดจะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเลขคณิต ดังนี้

เกณฑ์ระดับความคิดเห็นในการพิจารณาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) กำหนดให้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	แสดงว่ามีความเห็นด้วยน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	แสดงว่ามีความเห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	แสดงว่ามีความเห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	แสดงว่ามีความเห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	แสดงว่ามีความเห็นด้วยมากที่สุด

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาที่มีต่อวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน
วิชาการศึกษาทั่วไป

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. เพื่อเป็นการปูพื้นความรู้ให้กว้างขวางสำหรับวิชาชีพหรือวิชาเอก	3.92	1.04	มาก	3.67	0.96	มาก
2. เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชาที่เรียนกับสาขาวิชาอื่น	3.91	0.85	มาก	3.52	0.87	มาก
3. เพื่อเกิดความเข้าใจในการใช้ภาษาสื่อสารความหมายได้ถูกต้อง	3.62	1.10	มาก	3.49	0.90	ปานกลาง
4. เพื่อให้เป็นผู้ที่รู้จักใฝ่รู้และรักในการศึกษาค้นคว้าตลอดเวลา	3.81	1.00	มาก	3.42	0.92	ปานกลาง
5. เพื่อก่อให้เกิดความคิดและเชื่อมโยงสิ่งที่คิดได้อย่างมีเหตุผล และแก้ปัญหาได้อย่างมีระบบ	4.25	0.83	มาก	3.76	0.89	มาก
6. เพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตทั้งของตนเองและสังคมส่วนรวมโดยมีความรับผิดชอบ	4.13	0.76	มาก	3.72	0.95	มาก
7. เพื่อเกิดความเข้าใจในธรรมชาติทั้งของตนเองและของผู้อื่น	3.93	0.92	มาก	3.43	0.93	ปานกลาง
8. เพื่อการปรับตัวให้อยู่ในสภาพแวดล้อมและเผชิญปัญหา และสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้	3.80	0.86	มาก	3.55	0.97	มาก
9. เพื่อส่งเสริมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ	3.68	1.02	มาก	3.31	1.00	ปานกลาง

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
10. เพื่อเสริมสร้างให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม	3.70	0.97	มาก	3.20	1.04	ปานกลาง
11. เพื่อให้เปิดกว้างที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย และนำไปใช้ได้เหมาะสม	4.06	0.82	มาก	3.65	0.92	มาก
12. เพื่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของศิลปและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของนานาชาติ	3.32	1.19	มาก	3.09	1.05	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.84	0.95	มาก	3.48	0.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นว่าการศึกษาทั่วไปจัดให้สนองต่อวัตถุประสงค์ของการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป อยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยเฉพาะในเรื่องการสอนเพื่อก่อให้เกิดความคิดและเชื่อมโยงสิ่งที่คิดได้อย่างมีเหตุผล และแก้ปัญหาได้อย่างมีระบบ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.25$) สำหรับในส่วนของนิสิตนักศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นว่าการเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปนั้นสนองต่อ วัตถุประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) โดยที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการก่อให้เกิดความคิดและเชื่อมโยงสิ่งที่คิดได้อย่างมีเหตุผล และแก้ปัญหาได้อย่างมีระบบอยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.76$) ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของอาจารย์

ส่วนรายการที่อาจารย์และนิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นตรงกัน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.32$ และ 3.09 ตามลำดับ) คือ เพื่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของศิลปและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของนานาชาติ

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาที่มีต่อลักษณะเนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไป

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. เป็นการปูพื้นฐานความรู้อย่างกว้าง ๆ	4.18	0.79	มาก	3.86	0.77	มาก
2. เป็นการปูพื้นฐานสำหรับวิชาชีพหรือวิชาเอก	3.59	1.19	มาก	3.37	1.01	ปานกลาง
3. เป็นการบูรณาการความรู้เพื่อชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน	3.80	0.95	มาก	3.30	0.89	ปานกลาง
4. เน้นความรู้กว้าง ๆ ในสาขาวิชาชีพหรือวิชาเอก	3.57	1.04	มาก	3.40	0.96	ปานกลาง
5. เน้นหลักการและทฤษฎีในสาขาวิชาชีพหรือวิชาเอก	3.46	1.22	ปานกลาง	3.26	1.00	ปานกลาง
6. สามารถใช้ความคิดในการแก้ปัญหาได้อย่างมีระบบ	3.92	0.95	มาก	3.51	0.88	มาก
7. สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.11	0.79	มาก	3.35	0.95	ปานกลาง
8. สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	3.52	1.01	มาก	3.41	0.88	ปานกลาง
9. รู้ซึ่งถึงความสัมพันธ์ในธรรมชาติของสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนได้	3.68	0.89	มาก	3.27	0.92	ปานกลาง
10. ชี้นำให้เห็นคุณและโทษของความดีความชั่ว	3.31	1.14	ปานกลาง	2.95	1.08	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
11. เรียนรู้วิธีการที่จะทำให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ	3.49	1.16	ปานกลาง	3.10	1.03	ปานกลาง
12. สามารถรับรู้วิธีการที่จะศึกษาหาความรู้ได้ตลอดเวลาจากข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยในโลกปัจจุบัน	4.03	0.87	มาก	3.45	0.93	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.72	1.00	มาก	3.30	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไป ส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นต่อลักษณะเนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับมากแทบทุกรายการ โดยเฉพาะมีความเห็นด้วยในเรื่องของการปูพื้นฐานความรู้อย่างกว้าง ๆ อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.18$) สำหรับในส่วนของนิสิตนักศึกษา พบว่า ความคิดเห็นต่อลักษณะเนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) โดยมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการปูพื้นฐานความรู้อย่างกว้าง ๆ อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.86$) ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของอาจารย์ และรายการที่อาจารย์และนิสิตนักศึกษามีความเห็นด้วยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.31$ และ 2.95 ตามลำดับ) คือ ชี้นำให้เห็นคุณและโทษของความดี ความชั่ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

รายการ	อาจารย์		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความ หมาย
1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในสถาบันการศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของ			
1.1 หน่วยงานเฉพาะ	4.31	0.85	มาก
1.2 คณะกรรมการที่เป็นผู้แทนคณะต่างๆ	4.29	0.92	มาก
1.3 คณะที่เกี่ยวข้อง	4.30	0.53	มาก
1.4 ภาควิชา	4.45	0.58	มาก
2. รูปแบบของการจัดการศึกษาทั่วไปในสถาบันการศึกษาจัดเป็น			
2.1 บังคับทุกวิชา	4.21	1.08	มาก
2.2 เลือกทุกวิชา	3.85	1.16	มาก
2.3 บังคับบางวิชาและเลือกบางวิชา	4.48	0.69	มาก
3. ท่านเห็นด้วยกับรูปแบบการจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปในสถาบันการศึกษาของท่าน	3.55	0.84	มาก
4. สถาบันการศึกษาของท่านจัดให้มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร วิชาการศึกษาทั่วไปเป็นประจำทุกปีเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์จากคณะต่าง ๆ	3.08	1.12	ปานกลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความ หมาย
5. สถาบันการศึกษาของท่านได้เชิญ วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในความสนใจในระยะเวลาที่ผ่านมาบรรยายให้กับบุคลากร ในสถาบันฟังเป็นประจำ	2.86	1.14	ปานกลาง
6. หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับวิชาการศึกษาทั่วไปได้อำนวยความสะดวก ในการแก้ไขปัญหาลึกเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ทั้้นเวลา และสถานการณ์	3.07	0.96	ปานกลาง
7. โดยทั่วไปอาจารย์ที่จัดให้สอนวิชาการศึกษาทั่วไปมีความรู้ตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา	3.89	0.79	ปานกลาง
8. ในการสอนและ/หรือการสอบ ท่านได้รับบริการด้านต่าง ๆ เหล่านี้จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ วิชาการศึกษาทั่วไป			
8.1 อาคาร/ห้องเรียน	3.61	0.90	มาก
8.2 สื่อการสอน/อุปกรณ์การเรียนการสอน	3.36	0.79	ปานกลาง
8.3 การจัดพิมพ์เอกสารและตำรา	3.37	1.05	ปานกลาง
8.4 การจัดพิมพ์ข้อสอบ	3.51	1.10	มาก
8.5 การคุมสอบ	3.40	0.99	ปานกลาง
8.6 การตรวจข้อสอบ	3.12	1.20	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.70	0.90	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) โดยเฉพาะในรายการ รูปแบบของการจัดการศึกษาทั่วไปควรจัดในลักษณะบังคับบางวิชาและเลือกบางวิชา อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.48$) ความคิดเห็นด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชา ได้ระดับรองลงมา ($\bar{X} = 4.31$)

ส่วนความคิดเห็นที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.86$) คือความเห็นด้วยในรายการที่สถาบันการศึกษาเชิงวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในความสนใจในระยหานี้มาบรรยายให้บุคลากรในสถาบันฟังเป็นประจำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาที่มีต่อการวัดและการประเมินการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. การวัดและประเมินผลความรู้เดิมของนิสิตนักศึกษาก่อนเรียน (Pre-Test) เป็นสิ่งจำเป็น	3.61	1.05	มาก	3.48	0.92	ปานกลาง
2. อาจารย์ใช้วิธีในข้อ 1 เป็นปกติก่อนที่จะเริ่มบทเรียนจริง	2.68	1.16	ปานกลาง	2.48	0.99	น้อย
3. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนนอกจากมีการสอบกลางภาค และสอบปลายภาคแล้ว อาจารย์ได้พิจารณาพฤติกรรมในด้านอื่น ๆ มาประกอบด้วย เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม ความมีน้ำใจ ฯลฯ	3.29	1.18	ปานกลาง	3.14	1.06	ปานกลาง
4. แบบวัดผลและประเมินผลของอาจารย์ทำให้ทราบว่านิสิตนักศึกษาเป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้จริง	3.45	0.88	ปานกลาง	3.06	0.90	ปานกลาง
5. นอกจากความรู้ที่ได้รับแล้ว แบบวัดผลประเมินผลของอาจารย์จะเปิดให้เห็นแนวคิดที่กว้างไกลอย่างมีเหตุผลและเข้าใจในธรรมชาติ	3.44	0.87	ปานกลาง	3.09	0.91	ปานกลาง
6. แบบวัดและประเมินผลของอาจารย์จะเป็นการทดสอบการใช้ภาษาสื่อสารความหมายได้ดี	3.40	0.91	ปานกลาง	3.20	0.79	ปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
7. แบบวัดและประเมินผลของผู้สอน นอกจากจะทดสอบสติปัญญาของนิสิตนักศึกษาแล้วจะทดสอบความสมบูรณ์ทางด้านจิตใจและร่างกาย	3.20	0.93	ปานกลาง	2.91	0.92	ปานกลาง
8. แบบวัดและประเมินผลของผู้สอนจะเป็นการประเมินความมีคุณธรรมและจริยธรรมด้วย	-	-	-	2.73	0.97	ปานกลาง
9. แบบวัดและประเมินผลของผู้สอนจะชี้ให้เห็นถึงการนำความไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้ด้วยดี	3.67	0.91	มาก	3.07	0.97	ปานกลาง
10. ภายหลังจากการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนแล้ว ท่านคิดว่าได้รับการพัฒนาทางด้านต่อไปนี้						
10.1 สติปัญญา	3.91	0.75	มาก	3.65	0.83	มาก
10.2 อารมณ์	3.57	0.91	มาก	3.06	0.90	ปานกลาง
10.3 สังคม	3.71	1.02	มาก	3.35	0.89	ปานกลาง
10.4 จิตใจ	3.54	0.88	มาก	3.11	1.00	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.45	0.92	ปานกลาง	3.36	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นต่อการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) โดยเฉพาะในรายการภายหลังการเรียนการสอนแล้ว มีการพัฒนาทางด้านสติปัญญาสูงสุด ($\bar{X} = 3.91$) ส่วนความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) เช่นกัน และรายการเกี่ยวกับการพัฒนาทางสติปัญญาอยู่ระดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.65$) ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของอาจารย์

ส่วนความคิดเห็นที่มีค่าระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.68$ และ 2.48 ตามลำดับ) คือรายการที่อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลความรู้เดิมของนิสิตนักศึกษาเดิมก่อนเริ่มบทเรียนใหม่

ศูนย์วิทยพัธพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาการศึกษา
ทั่วไป ในประเด็นความสำคัญของการศึกษาทั่วไป

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. วิชาการศึกษาทั่วไปยังมีความจำเป็นและมีความสำคัญสำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรี	4.44	0.81	มาก	4.01	0.81	มาก
2. ความเต็มใจที่จะสอน-เรียนวิชาการศึกษาทั่วไป	4.20	0.88	มาก	3.85	0.86	มาก
3. พอใจกับการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในสภาพปัจจุบัน	3.60	1.01	มาก	3.38	0.91	มาก
4. การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปควรจัดสอนในชั้น(เลือกตอบ 1 ข้อ)						
4.1 ปีที่ 1	4.43	0.75	มาก	4.46	0.81	มาก
4.2 ปีที่ 2	4.30	0.67	มาก	3.52	0.97	มาก
4.3 ปีที่ 1 - ปีที่ 2	4.46	0.74	มาก	4.16	0.87	มาก
4.4 ปีที่ 1 - ปีที่ 4	4.46	0.77	มาก	4.00	1.15	มาก
5. ความพอใจในจำนวนหน่วยกิตวิชาการศึกษาทั่วไปที่กำหนดให้เรียนมีความเหมาะสม	3.78	0.93	มาก	3.43	0.94	ปานกลาง
6. ความสำคัญและความสนใจในการเรียนการศึกษาทั่วไป	-	-	-	3.51	0.85	มาก
7. ความสม่ำเสมอในการเข้าเรียน	-	-	-	3.70	0.98	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
8. สถาบันการศึกษาควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาตามสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาทั่วไปเป็นประจำเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้	4.44	0.81	มาก	-	-	-
9. ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงเพื่อจะได้อำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ให้ผู้สอน	4.20	0.88	มาก	3.85	0.86	มาก
10. มีความกระตือรือร้นและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	-	-	-	3.21	0.92	ปานกลาง
11. พัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปภายหลังจากที่ได้ศึกษาวิชาการศึกษาทั่วไปโดยสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออก	-	-	-	3.23	0.90	ปานกลาง
เฉลี่ย	4.23	0.82	มาก	3.71	0.91	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในประเด็นความสำคัญของการศึกษาทั่วไปอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) แทบทุกประเด็น โดยเฉพาะในเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปควรจัดในชั้นปีที่ 1-2 และในชั้นปีที่ 1-4 อยู่ในระดับสูงสุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.46$) และความคิดเห็นส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยกับการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ส่วนความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) โดยเฉพาะในรายการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในชั้นปีที่ 1 มีระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.46$) ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.60$) คือรายการความพอใจกับการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในสภาพปัจจุบัน และความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.21$) คือรายการมีความกระตือรือร้นและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อนิสิตนักศึกษาผู้เรียนวิชาการศึกษาทั่วไป

รายการ	อาจารย์		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. นิสิตนักศึกษามีความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนวิชาการศึกษา ทั่วไป	3.31	0.85	ปานกลาง
2. นิสิตนักศึกษามีพื้นฐานความรู้พอเพียง	3.31	0.66	ปานกลาง
3. นิสิตนักศึกษาให้ความสำคัญและความสนใจ	3.11	0.86	ปานกลาง
4. นิสิตนักศึกษามีความสม่ำเสมอในการเข้าเรียน	3.30	0.89	ปานกลาง
5. นิสิตนักศึกษามีความกระตือรือร้นและค้นคว้าเพิ่มเติม	2.95	0.95	ปานกลาง
6. พัฒนาการของนิสิตนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปภายหลังจากที่ได้เรียนแล้วโดยสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออก	3.42	0.85	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.23	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อนิสิตนักศึกษาผู้เรียนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) ทุกประเด็น โดยเฉพาะในเรื่องพัฒนาการของนิสิตนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปภายหลังจากที่ได้เรียนโดยสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกอยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.42$) ส่วนความคิดเห็นที่มีระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.95$) คือรายการที่มินิกศึกษามีความกระตือรือร้นและค้นคว้าเพิ่มเติม

ตารางที่ 13 ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาที่มีต่อสภาพการเรียนรู้วิชาการศึกษา
ทั่วไป

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. อาจารย์ที่สอนวิชาการศึกษาทั่วไปในรายวิชาสอนตรงตามคุณวุฒิทางการศึกษา	4.46	0.85	มาก	-	-	-
2. อาจารย์วิชาการศึกษาทั่วไปเตรียมการสอนทุกครั้ง	-	-	-	3.62	0.81	มาก
3. อาจารย์วิชาการศึกษาทั่วไปเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูง	4.35	0.74	มาก	3.86	0.80	มาก
4. อาจารย์ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน เนื้อหาที่จะสอนกิจกรรมการสอน ตารางเวลาเรียน งานที่จะต้องทำ เกณฑ์การประเมินผล โดยพิมพ์เป็นเอกสารแจกนิสิตนักศึกษา	3.97	1.05	มาก	3.69	0.99	มาก
5. ลักษณะการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปที่อาจารย์ปฏิบัติ (เลือกตอบ 1 ข้อ)						
5.1 สอนคนเดียวตลอด	4.62	0.57	มากที่สุด	4.07	0.81	มาก
5.2 สอนคนเดียวและเชิญวิทยากรมาบรรยายเป็นครั้งคราว	4.45	0.52	มาก	3.25	1.06	ปานกลาง
5.3 สอนร่วมกันหลาย ๆ คน (Team Teaching)	4.64	0.63	มากที่สุด	3.45	1.15	ปานกลาง
5.4 แบ่งหัวข้อให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญสอนเป็นเรื่อง ๆ ไป	4.46	0.72	มาก	3.45	1.16	ปานกลาง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
6. อาจารย์ใช้วิธีสอนต่อไปนี้เป็นประจำ						
6.1 การสอนแบบการบรรยาย	4.67	0.51	มากที่สุด	4.43	0.68	มาก
6.2 การสอนแบบการอภิปราย	4.66	0.51	มากที่สุด	3.25	1.15	ปานกลาง
6.3 การสอนแบบฝึกปฏิบัติ	4.81	0.14	มากที่สุด	3.26	1.09	ปานกลาง
6.4 การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	4.33	0.57	มาก	3.24	1.15	ปานกลาง
7. ความพร้อมและความเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์การสอนของอาจารย์	3.41	0.80	ปานกลาง	3.37	0.77	ปานกลาง
8. ความเหมาะสมและขนาดห้องเรียนกับจำนวนนิสิตนักศึกษา	3.31	0.97	ปานกลาง	3.27	1.00	ปานกลาง
9. สภาพความพร้อมของห้องเรียนทางด้านอากาศ แสง เสียง ฯลฯ	3.60	0.77	มาก	3.22	0.87	ปานกลาง
10. ความพร้อมของเอกสารประกอบคำสอนและ/หรือตำราเรียนของนิสิตนักศึกษา	3.65	0.69	มาก	3.28	0.82	ปานกลาง
11. ความเหมาะสมของเวลาในตารางเวลาเรียนที่กำหนดให้	3.65	0.69	มาก	3.28	0.82	ปานกลาง
เฉลี่ย	4.19	0.47	มาก	3.49	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไป ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เกือบทุกรายการ และที่เห็นด้วยมากที่สุด คือรายการวิธีสอนแบบฝึกปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.81$) แต่ที่เป็นปัญหาคือ ความพร้อมและเหมาะสมในการใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนขนาดของห้องเรียน ส่วนความคิดเห็น

ของนิสิตนักศึกษามีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) โดยเฉพาะในรายการวิธีการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปที่สอนแบบบรรยาย ส่วนระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.31$) คือความเหมาะสมและขนาดของห้องเรียนกับจำนวนนิสิตนักศึกษา และความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษามีระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.24$) คือรายการวิธีสอนแบบค้นคว้าด้วยตนเอง

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาที่มีต่อภาพรวมในการเรียนการสอน วิชาการศึกษาทั่วไป

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
ภาพรวมของการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน วิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันการศึกษา	3.58	0.83	มาก	3.27	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 พบว่า ภายหลังจากประเมินผลการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปแล้วอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) ส่วนความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) เท่านั้น

จากตารางที่ 7 - 14 เมื่อสรุปในภาพรวมแล้วพบว่าอาจารย์ผู้สอน และนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป อยู่ในระดับดีพอควร ว่าเพื่อก่อให้เกิดความคิดและเชื่อมโยงสิ่งที่คิดอย่างมีเหตุผล และแก้ปัญหาได้อย่างมีระบบ แต่ยังเห็นด้วยน้อย ในรายการที่ตระหนักในคุณค่าของศิลปและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของนานาชาติ ส่วนในด้านเนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไปก็มีความเข้าใจดีว่าเป็นการปูพื้นความรู้อย่างกว้าง ๆ แต่ยังเห็นด้วยน้อย ในรายการที่ชี้แนะให้เห็นคุณค่าและโทษของความคิดความชั่ว ส่วนด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มี

ความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ในรูปแบบการจัดการศึกษาทั่วไปว่าควรจัดในลักษณะบังคับบางวิชาและเลือกบางวิชา แต่ยังเห็นด้วยน้อยในรายการที่สถาบันการศึกษาเชิงวิชาชีพผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในความสนใจมาบรรยายให้กับบุคลากรฟังเป็นประจำ ส่วนในด้านการวัดและการประเมินผล อาจารย์และนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยอยู่ระดับปานกลางในรายการการประเมินผลว่าพัฒนาการทางด้านสติปัญญาสูงขึ้น ส่วนความสำคัญของการศึกษาวิชาการศึกษาทั่วไป ทั้งอาจารย์และนิสิตนักศึกษามีความเห็นด้วยในระดับมาก โดยเฉพาะในรายการว่าควรจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในชั้นปี 1 และ 2 ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อนิสิตนักศึกษา ผู้เรียนวิชาการศึกษาทั่วไป มีความเห็นด้วยอยู่ระดับปานกลาง ว่าพัฒนาการของนิสิตนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปภายหลังจากที่ได้เรียนรู้แล้ว โดยสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นด้วยระดับมาก โดยเฉพาะวิธีการสอนแบบฝึกปฏิบัติ ส่วนนิสิตนักศึกษามีความเห็นด้วยระดับปานกลางในรายการวิธีการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปที่สอนแบบการบรรยาย ส่วนความเห็นด้วยน้อยที่สุดของอาจารย์คือความเหมาะสมและขนาดของห้องเรียนกับจำนวนนิสิตนักศึกษา ส่วนนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยน้อยที่สุดคือวิธีการสอนแบบค้นคว้าด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาในภาพรวมภายหลังจากการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปแล้ว อาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไปเห็นด้วยว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ระดับมาก ส่วนนิสิตนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงคือ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ จำนวน 7 คน คณบดี คณะที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน 21 คน และผู้อำนวยการและ/หรือผู้รับผิดชอบในคณะกรรมการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปจำนวน 22 คน ในประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปและจัดกลุ่มประเด็นการสัมภาษณ์ที่เป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

ประเด็นในการสัมภาษณ์	ความถี่ที่ผู้บริหารเห็นด้วยกับประเด็น						รวม	
	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ		คณบดี		ผู้อำนวยการ/ผู้เกี่ยวข้อง			
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1. มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป	7	100.0	21	100.0	22	100.0	50	100.0
2. การเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัย/สถาบัน มีความสอดคล้องกับเกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัย	7	100.0	21	100.0	19	86.4	47	94.0
3. มีการจัดประชุม/สัมมนาหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปในสถาบัน	1	14.3	3	14.3	3	13.6	7	14.0
4. มีการประชุม/สัมมนาหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปในสถาบัน	4	57.1	12	57.1	10	45.4	26	52.0
5. มีความจำเป็นที่จะต้องจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปในหลักสูตรระดับปริญญาตรี	7	100.0	21	100.0	21	95.4	49	98.0
6. มหาวิทยาลัย/สถาบัน เป็นฝ่ายจัดรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษา โดยนิสิตนักศึกษามีโอกาสเลือกน้อย (บังคับเลือก)	6	85.7	21	100.0	20	90.9	47	94.0

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ประเด็นในการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นที่ผู้บริหารเห็นด้วยกับประเด็น						รวม	
	รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ		คณบดี		ผู้อำนวยการ/ผู้ เกี่ยวข้อง			
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
7. จัดอาจารย์ผู้สอนโดยคำนึงถึง ประสบการณ์และ/หรือคุณวุฒิที่ สำเร็จการศึกษา	5	71.4	15	71.4	15	68.2	35	70.0
8. มหาวิทยาลัย/สถาบัน จัด หลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป สำหรับชั้นเรียนที่ 1 ไม่เกินปีที่ 2	4	57.1	12	57.1	18	81.8	34	68.0
9. ความเหมาะสมของห้องเรียนเป็น ห้องเรียนรวมหรือห้องบรรยาย ขนาดใหญ่กับจำนวนนิสิต นักศึกษาผู้เข้าเรียน	6	85.7	18	85.7	18	81.8	42	84
10. มีโสตทัศนูปกรณ์พร้อมในห้อง เรียนรวม	5	71.4	15	71.4	12	54.5	32	64.0
11. สนับสนุนให้มีการจัดทำเอกสาร ประกอบการสอนทุกวิชา	5	71.4	21	100.0	18	81.8	44	88.0
12. ให้อำนาจในการตัดสินใจเกี่ยว กับการวัดและประเมินผลขึ้น อยู่กับอาจารย์ผู้สอน	7	100.0	21	100.0	22	100.0	50	100.0
13. ข้อเสนอให้มีการประเมินความ เหมาะสมในเรื่องของ ความยากและปริมาณเนื้อหา	1	14.3	3	14.3	2	9.1	6	12.0

จากตารางที่ 15 พบว่าความคิดเห็นของรองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะที่เกี่ยวข้อง
กับการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป และผู้อำนวยการ และ/หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ
การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ต่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันมาก
เกินกว่า 50 % ในประเด็นที่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

1. ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป
2. อำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอน
3. ความจำเป็นที่จะต้องจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปในหลักสูตรระดับปริญญาตรี
4. การเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัย/สถาบัน มีความสอดคล้องกับ

เกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัย

5. มหาวิทยาลัย/สถาบันเป็นฝ่ายจัดรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษา โดยนิสิตนักศึกษามีโอกาสเลือกน้อย (บังคับเลือก)

6. ความเหมาะสมของห้องเรียนเป็นห้องเรียนรวมหรือห้องบรรยายขนาดใหญ่กับจำนวนนิสิตนักศึกษาผู้เข้าเรียน

7. การจัดอาจารย์ผู้สอนโดยคำนึงถึงประสบการณ์ และ/หรือคุณวุฒิที่สำเร็จการศึกษา
8. มหาวิทยาลัย/สถาบัน จัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปสำหรับชั้นเรียนที่ 1 ไม่เกินปีที่ 2
9. โสตทัศนูปกรณ์มีพร้อมในห้องเรียนรวม
10. มีการประชุม/สัมมนาหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปในสถาบัน

ส่วนความคิดเห็นที่สอดคล้องกันน้อยกว่า 50 % ในประเด็นที่เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้

1. การจัดปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ที่สอนวิชาการศึกษาทั่วไป
2. ข้อเสนอให้มีการประเมินความเหมาะสมในเรื่องความยากและปริมาณเนื้อหา

สรุปในภาพรวมจะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารทั้ง 3 กลุ่มยังมีความคิดเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีบางประเด็นที่เห็นด้วยมีจำนวนน้อยก็ตาม แต่ความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่มยังไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา
ของรัฐ 9 สถาบัน

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้ง 9 สถาบัน จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามอาจารย์และนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงและระดับกลาง ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาที่มี
ต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. เนื้อหาวิชาที่กำหนดให้เรียนมากเกินไป	3.30	1.18	ปานกลาง	3.36	0.79	ปานกลาง
2. เนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไปบางวิชาซ้ำซ้อนกัน	3.89	1.41	มาก	3.17	0.90	ปานกลาง
3. ระยะเวลาที่กำหนดให้เรียนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.15	1.25	ปานกลาง	3.15	0.88	ปานกลาง
4. ผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป	3.71	1.18	มาก	3.28	1.14	ปานกลาง
5. สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวนนิสิตนักศึกษา	3.23	1.39	ปานกลาง	3.11	1.25	ปานกลาง
6. สภาพแวดล้อมของสถานที่เรียนไม่เหมาะสม	2.78	1.41	ปานกลาง	2.53	1.04	ปานกลาง
7. บรรยากาศของห้องเรียนไม่เหมาะสม	3.07	1.41	ปานกลาง	2.72	1.32	ปานกลาง
8. อุปกรณ์การสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	2.82	0.96	ปานกลาง	2.73	1.02	ปานกลาง

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์			นิสิตนักศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
9. การบริการทางด้านอุปกรณ์การสอนหรือการอำนวยความสะดวก ไม่ทันต่อเวลา	2.92	1.12	ปานกลาง	2.89	1.02	ปานกลาง
10. ห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการ ไม่เพียงพอ	2.97	1.44	ปานกลาง	3.12	1.39	ปานกลาง
11. อุปกรณ์การสอน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์การกีฬาไม่เพียงพอแก่นิสิตนักศึกษา	3.53	3.76	มาก	3.53	3.76	มาก
12. สถาบันการศึกษาไม่ให้ความสำคัญสำหรับการเรียนการสอน วิชาการศึกษาทั่วไป	2.67	1.06	ปานกลาง	2.67	1.06	ปานกลาง
13. เมื่อเกิดปัญหาจากการเรียนการสอนไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง	3.06	1.27	ปานกลาง	-	-	-
14. การเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้นิสิตนักศึกษาฟังจะมีความยุ่งยากและขาดความคล่องตัว	3.17	1.25	ปานกลาง	-	-	-
15. เอกสารประกอบคำสอนหรือตำราเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน	2.88	1.27	ปานกลาง	2.84	0.98	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.14	1.19	ปานกลาง	3.00	1.27	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) รายการที่เป็นปัญหามากสำหรับอาจารย์ คือ เนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไปบางวิชาซ้ำซ้อนกัน และมากเกินไป รายการต่อมา คือ อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิตนักศึกษา และการบริการหรือ

การอำนวยความสะดวกไม่ทันเวลา ตลอดจนจำนวนนิสิตนักศึกษาในชั้นเรียนมีจำนวนมากเกินไป ส่วนความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษามีความเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.00$) รายการที่เห็นด้วยมากคือ การที่อุปกรณ์การสอนไม่พอเพียงกับจำนวนนิสิตนักศึกษา นอกจากนั้นก็จะเป็นรายการทั่ว ๆ ไป คือ เนื้อหาวิชาที่กำหนดให้เรียนมากไม่สมดุลกับเวลาเรียน และจำนวนผู้เข้าเรียนในชั้นเรียนก็มีจำนวนมากเกินไปด้วย ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีระดับน้อยที่สุด ($X = 2.67$) คือรายการสถาบันการศึกษานั้นไม่ให้ความสำคัญสำหรับการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป และความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีระดับน้อยที่สุด ($X = 2.53$) คือรายการสภาพแวดล้อมของสถานที่เรียนไม่เหมาะสม

สรุปความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูงและระดับกลางอันประกอบด้วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ จำนวน 7 สถาบัน คณะบดีที่คณะที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน 21 คน และผู้อำนวยการและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน 22 คน สรุปเป็นประเด็นได้ตามตารางที่ 17

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 สรุปความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบัน
อุดมศึกษาของรัฐ 9 สถาบัน

ประเด็นในการสัมภาษณ์	ความคิดเห็นที่ผู้บริหารเห็นด้วยกับประเด็น						รวม	
	รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ		คณบดี		ผู้อำนวยการ/ผู้ เกี่ยวข้อง			
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1. มีกรอบอัตราค่าจ้าง และขนาด บุคลากรที่จะมาบรรจุในสาขา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และ ทางด้านภาษาต่างประเทศ	3	42.8	10	47.6	9	40.9	22	44.0
2. ผู้เรียนยังไม่เข้าใจถึงประโยชน์ หรือไม่ตั้งใจเรียนในวิชาการ ศึกษาทั่วไปสนใจเรียนแค่วิชาชีพ หรือวิชาเอก	3	42.8	12	57.1	8	36.4	23	46.0
3. ไม่มีแรงจูงใจ (Reward) ให้ อาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษา ทั่วไป เช่น การขอตำแหน่งทาง วิชาการ การอำนวยความสะดวก ด้านต่าง ๆ	5	71.4	9	42.8	10	45.4	24	48.0
4. งบประมาณที่จะสนับสนุนการ เรียนการสอนวิชาการศึกษา ทั่วไปได้รับจำนวนไม่เพียงพอ	4	57.1	12	57.1	12	54.5	28	50.0
5. ขาดหน่วยงานกลางที่จะเป็นผู้ ประสานงานแก้ไขปัญหาต่าง ๆ	6	85.7	18	85.7	18	81.8	42	84.0
6. มหาวิทยาลัย/สถาบัน ให้ความสำคัญ ในหลักสูตรวิชาการศึกษา ทั่วไป เช่นเดียวกับวิชาชีพหรือ วิชาเอก	3	42.8	9	42.8	9	40.9	21	42.0
7. เนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่ ที่กำหนดมาให้เรียน ยังไม่ใช่ ลักษณะสหสาขาวิชา จะเป็น ศาสตร์เฉพาะสาขามากกว่า	6	85.7	12	57.1	12	54.5	30	60.0
8. หลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปควร มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอด เวลาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ ปัจจุบัน	4	57.1	12	57.1	15	68.2	29	58.0

จากตารางที่ 17 พบว่า ความคิดเห็นของรองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป และผู้อำนวยการ และ/หรือผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ต่างมีความเห็นที่สอดคล้องกันเกิน 50 % ในประเด็นที่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ขาดหน่วยงานกลางที่จะเป็นผู้ประสานงาน แก้ไขปัญหาต่าง ๆ
2. เนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไปส่วนใหญ่ที่กำหนดให้เรียนยังไม่ใช้ลักษณะสหสาขา จะเป็นศาสตร์เฉพาะสาขามากกว่า
3. หลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน
4. งบประมาณที่จะสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปได้รับจำนวนไม่เพียงพอ

ส่วนความคิดเห็นที่เห็นสอดคล้องกันน้อยกว่า 50 % ในประเด็นที่เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. ไม่มีแรงจูงใจ (Reward) ให้อาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไป
2. ผู้เรียนยังไม่เข้าใจถึงประโยชน์หรือไม่ตั้งใจเรียนในวิชาการศึกษาทั่วไป สนใจแต่วิชาชีพหรือวิชาเอก
3. มีกรอบอัตรากำลังแต่ขาดบุคลากรที่จะมาบรรจุ โดยเฉพาะสายวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ
4. มหาวิทยาลัย/สถาบัน ให้ความสำคัญในหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป เช่นเดียวกับวิชาชีพหรือวิชาเอก

ในภาพรวมปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป จากความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน นิสิตนักศึกษา ผู้บริหาร อันประกอบด้วย รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ คณบดี ผู้อำนวยการ และ/หรือ ผู้เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1. ขาดหน่วยงานกลางที่จะเป็นผู้ประสานงาน แก้ไขปัญหาต่าง ๆ
2. เนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไปบางวิชา จำจืด และมากเกินไป ไม่มีลักษณะเป็นสหสาขาวิชา
3. อุปกรณ์การสอนไม่พอเพียงและการอำนวยความสะดวกไม่ทันเวลา

4. หลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
5. งบประมาณที่จะสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปได้รับไม่เพียงพอ
6. ไม่มีแรงจูงใจ (Reward) ให้อาจารย์ผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไป
7. ผู้เรียนยังไม่เข้าใจถึงประโยชน์หรือไม่ตั้งใจเรียนในวิชาการศึกษาทั่วไป สนใจแต่วิชาชีพหรือวิชาเอก
8. มีกรอบอัตรากำลังค่าบุคลากรที่จะมาสอนโดยเฉพาะสายวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ
9. มหาวิทยาลัย/สถาบัน ให้ความสำคัญของวิชาการศึกษาทั่วไปน้อยกว่าวิชาชีพ หรือวิชาเอก

ตอนที่ 8 การเสนอแนะแนวทางการจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

จากผลการวิจัยผู้วิจัยขอสรุปประเด็นในการเสนอแนะแนวทางการจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปได้ดังนี้

1. ผลจากการวิเคราะห์การจัดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ตามทฤษฎีของเบอร์ควิส ทุกสถาบันน่าจะได้มีการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนมากขึ้นกว่าเดิม ลักษณะการเรียนการสอนที่เน้นตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้นแนวทางการจัดหลักสูตรควรจะเป็นดังนี้

- 1.1 จัดให้มีการเรียนการสอนทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการ
- 1.2 จัดให้มีการเรียนการสอนภายในและภายนอกสถาบัน
- 1.3 จัดให้มีการเรียนการสอนโดยบุคลากรภายนอกสถาบันที่มีความรู้ความสามารถ หรือจากการเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างนิสิตนักศึกษา
- 1.4 จัดให้มีการสอนแบบสัมมนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศด้านต่าง ๆ
- 1.5 จัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปให้เป็นสหสาขาวิชา
- 1.6 กำหนดหน่วยงานกลางเป็นผู้ดูแลการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป
- 1.7 ให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการเรียนการสอนด้วย

2. จำนวนรายวิชาในหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปในกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และภาษา และกลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กำหนดให้เลือกเรียน ควรมีจำนวนให้สอดคล้องกับรายวิชาที่เปิดสอนจริง

3. ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ทุกสถาบันควรจัดดังนี้
 - 3.1 จัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปกระจายทุกชั้นปี
 - 3.2 จัดให้มีการเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาฟัง
 - 3.3 จัดการประชุมนิเทศอาจารย์ใหม่ผู้สอนวิชาการศึกษาทั่วไปได้ทราบวัตถุประสงค์ของการจัดการ
 - 3.4 ควรมีการประเมินความเหมาะสมของข้อสอบและความยากง่าย

4. ผลจากการศึกษาปัญหาของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สรุปได้ว่าทุกสถาบันควรจะ
 - 4.1 จัดหน่วยงานกลางเป็นผู้ดำเนินการประสานงานการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป
 - 4.2 จัดเนื้อหาวิชาการศึกษาทั่วไปให้มีลักษณะเป็นสหสาขาวิชา
 - 4.3 จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาอุปกรณ์การสอนให้พอเพียง
 - 4.4 ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรตลอดเวลาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน
 - 4.5 สร้างแรงจูงใจ (Reward) สำหรับอาจารย์ผู้สอน
 - 4.6 ชี้แนะให้นิสิตนักศึกษาได้เห็นคุณค่าประโยชน์ของวิชาการศึกษาทั่วไปจริง
 - 4.7 ให้ความสำคัญในวิชาการศึกษาทั่วไปเช่นเดียวกับวิชาเอกและวิชาชีพ
 - 4.8 ให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการเรียนการสอนด้วย

5. ผลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ผู้อำนวยการ และ/หรือ ผู้เกี่ยวข้อง ในการที่จะเสนอแนะแนวทางการจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป สรุปได้ดังนี้
 - 5.1 หลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปควรจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยยังคงยึดหลักการ ทฤษฎี กรอบแนวคิดของหลักสูตรและปรัชญาของสถาบัน
 - 5.2 การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ไม่ควรจัดเมื่อนิสิตนักศึกษาเรียนในชั้นปีที่ 1 และ 2 ควรจะจัดการเรียนการสอนกระจายทุกชั้นปี เพราะเมื่อนิสิตนักศึกษามีวุฒิภาวะสูงขึ้น ก็ย่อมมีความคิดมากขึ้นด้วย
 - 5.3 ควรเปลี่ยนแปลงการจัดทำหลักสูตรใหม่ โดยกำหนดว่าหลักสูตรสาขาวิชาอาจจะใช้เวลาเรียนวิชาชีพหรือวิชาเอกกึ่งปี และเมื่อศึกษาจบแล้วจะได้วุฒิอะไร เงินเดือนเท่าใด แต่ถ้าต้องการได้วุฒิเพิ่มขึ้น และเงินเดือนเพิ่มขึ้นด้วย ก็จะต้องเรียนวิชาการศึกษาที่สูงต่ออีก 1 ปี ถึง 1 ปีครึ่ง นิสิตนักศึกษาจะเป็นผู้เลือกว่าจะเรียนรู้เฉพาะวิชาชีพแล้วออกไปทำงาน หรือว่าจะเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพิ่มเพื่อให้การดำรงชีวิตต่อไปในการทำงานเป็นไปอย่างมีความสุข

5.4 สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างแรงจูงใจ (Reward) สำหรับอาจารย์ผู้สอนและนิสิตนักศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม การอำนวยความสะดวกให้กับอาจารย์ผู้สอนและนิสิตนักศึกษาเพื่อจะทำให้ทั้ง ผู้สอนและผู้เรียนมีความประทับใจกับการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

5.5 ควรระบุจำนวนหน่วยกิตในแต่ละกลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชา มนุษยศาสตร์ ภาษา และวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ให้ชัดเจน การกำหนดตามเกณฑ์มาตรฐาน ของทบวงมหาวิทยาลัย ทำให้การเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเน้นหนักเฉพาะกลุ่มมากเกินไป ไม่กระจายในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

จากข้อเสนอแนะตาม ข้อ 1 ถึง ข้อ 4 สรุปความสอดคล้องได้ดังนี้

1. ควรสร้างหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปให้เป็นบูรณาการ มีลักษณะเป็นสหสาขาวิชา มิใช่ ศาสตร์เฉพาะสาขา
2. ควรมีหน่วยงานกลางเป็นผู้ดูแลการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป
3. หลักสูตร วิชาการศึกษาทั่วไปควรจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระและวิธีการ สอนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน
4. ควรสร้างแรงจูงใจสำหรับอาจารย์และนิสิตนักศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม
5. ควรจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปกระจายทุกชั้นปี
6. ควรจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปได้ตลอดเวลาทั้งใน-นอกสถาบัน โดยผ่าน ทางสื่อการสอน และการใช้วิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถจากภายนอก
7. ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศอาจารย์ที่สอนในวิชาการศึกษาทั่วไป
8. ควรให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการเรียนการสอนด้วย
9. ควรให้ความสำคัญในวิชาการศึกษาทั่วไปเช่นเดียวกับวิชาชีพและวิชาเอก และชี้แนะให้นิสิต นักศึกษาได้เห็นคุณค่าประโยชน์ของวิชาการศึกษาทั่วไป
10. ควรระบุจำนวนหน่วยกิตในกลุ่มวิชาการศึกษาทั่วไปให้ชัดเจน เพื่อมิให้มีการจัดการเรียน การสอนเน้นหนักในกลุ่มวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ